

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljajhely, Főter 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyilttérben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 kor-
nyedévre 2.50 korona.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűknél nagyobb, avagy
hisztetűkkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmérték szerint egy négyszög
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknél árkedezmény.

A magyar értelmiségi cenzus.

— febr. 15.

Abban a nagy és alapos mun-
kában, melyet a választójogi bi-
zottság a parlamentben végez,
nap-nap után merülnek fel olyan
mozzanatok, melyek a legnagyobb
figyelmet érdemlik meg. Ezek
közé sorozhatjuk Antal Géza kép-
viselőnek a mult napokban mon-
dott beszédét, mely annál inkább
számot tarthat érdeklődésünkre,
mert a választójognak épen azt
a kritériumát tárgyalta behatóan
és érdekesen, melyet *vármegyénk
törvényhatósága is feliratilag a maga
kivánalmaként terjesztett a kormány
elő.*

A magyarul irni-olvasni tudás-
ról van szó, amelyet a választói
jog egyik feltételül Zemplénvá-
rmege közönsége is megjelölt s
amelynek érdekében most Antal
Géza a parlament választójogi
bizottságában nagy beszédet mon-
dott. Fejtegetései megérdemlik,
hogy netérjünk felettük máról-
holnapra napirendre s e helyen
mi is ismertessük.

Kifejtette Antal Géza, hogy
az egységes nemzeti állam gon-
dolatát kell mindenekelőtt szem-
előtt tartani a javaslat megalko-
tásánál. Kétségtelen, hogy ha ma-
gyarul irni-olvasni tudás köttet-
nék ki az ezután eszközözendő vá-
lasztásoknál föltételül, akkor azok,
akik ennek birtokában nincsenek,
elvesztenék képviselőválasztási
jogukat. De egészen más lenne
a helyzet akkor, ha egy átmeneti
intézkedéssel mindazokon a vidé-
keken, ahol a magyarul irni-ol-
vasni tudók száma nem ér el egy
bizonyos és pedig egy jelentékeny
százalékarányt, pld. 80 százalékot,
meghagyjuk az eddigi választói
cenzust érvényben, átmenetileg
mindaddig, míg a magyarul irni-
olvasni tudók száma a kérdéses
százalékot elérné.

Ar ország igen jelentékeny
részének közvéleménye hasonló
felfogást vall. Erre mutat legalább
az a körülmény, hogy midőn a
választói jog reformja legelőször
szóba került, ezelőtt tíz évvel, a
vármegyék egy igen jelentékeny
része ugyanazon szellemben nyi-
latkozott meg. Érdekes és jel-
lemző, hogy épen azoknak a vár-
megyéknek nagy része nyilatko-
zott meg így, amelyek közvetlen
közélebről látják bizonyos centri-
fugális erőknek a törekvéseit s
amelyek ezeknek az ellensúlyo-
zására ezt a módot találták leg-
inkább célravezetőnek. Legelő-
ször Szepesvármegye közönsége

1903. július 29-én tartott köz-
gyűléséből kéri, hogy a választói
jogok alapfeltételét vagyoni cen-
zus helyett a magyar irás-olvasás
és számolni tudásra fektesse a
törvényhozás. Szepesvármegye
ezen feliratát hasonló szellemű
feliratokkal támogatták: Arad,
Abaujtona, Barcs, Nyitra, Po-
zsony, Torda-Aranyos, Trencsén,
Torontál, Ugocsa- és Zemplén-
megye közönségei. Sajnos, hogy
ezt az irányt, amely különben
régebben egyik országgyűlési
pártnak, a Kossuth-pártnak, is
bevallott program-pontja volt,
amint ezt 1901. évi szeptember-
ben közrebocsátott pártprogram-
ja tanusítja, nem karolták fel na-
gyobb melegséggel, akár az 1905-
iki, akár az 1908-iki törvényja-
vaslatok s nem helyezkedik erre
az álláspontra a mostani törvény-
javaslat sem. Ha a választói jog
elnyerését a magyarul irni-olvasni
tudáshoz kötik, oly erős ösztönt
adunk azoknak, akik jogukat
érvényesíteni akarják, hogy csak-
ugyan minden kényszereszköz nél-
kül igyekezni fognak a magyar
nyelv elemeinek elsajátítására és
ennek révén az ország ügyeire
való befolyásra; míg ha ezt a jog-
got minden ilyen kikötés nélkül
megkapják, hiányzik a legfőbb
ösztön, amely a nevelés terén
csodákat képes művelni: az egyéni
céltudatos törekvés. Ha a választói
jogosultságot a magyarul irni-
olvasni tudáshoz kötik, úgy azok
az intézkedések, amelyeket ma
a legtöbb kifogás és gáncs ér,
megszüntethetők, mert ezek he-
lyett az eszközök helyett egy
sokkal erősebb eszközt, épen a
magyar értelmiségi cenzust állí-
tottuk fel. A 30 éves korhatár
leszállítható lesz 24 évre anélkül,
hogy az egységes nemzeti állam
megbontásától kellene félnünk.
A magyar államnyelv tudásának
föltétele mellett nincs szükségünk
arra sem, hogy a titkos szavazás
ellen foglaljunk állást.

Antal beszéde nagy feltűnést
keltett és bizony ép a magyarság
szempontjából felette kívánatos
lenne, ha a törvényjavaslat ennek
alapján épülne föl.

A közvélemény mindenesetre
nagy figyelemmel kíséri a választó-
jogi bizottság működését és ott
elhangzott érveket, okoskodáso-
kat. A bizottság hír szerint gyor-
sabbán fog végezni tanácskozá-
sával, mint amint eleinte hitték,
mert már legközelebb megkezdik
résza leges tárgyalást. Február

végén befejezik a tanácskozást,
melynek utolsó ülésén Lukács
László elő fogja terjeszteni a kor-
mány módosításait. Ezek a mó-
dosítások az erdélyi magyarság
és az ipari munkások választó-
jogát fogják könnyíteni, de eset-
leg a korhatár leszállítását is ke-
resztül viszik. Az ipari munkás-
ság választói jogosultsága dolgá-
ban két irányban akarják módo-
sítani a javaslatot. Az egyhelyben
lakásra és az egy munkaadóra
nézve lehet kitágítani a reformot.

A kormány a választójogi re-
formot okvetetlenül tető alá akarja
hozni az ellenzék részvétele nél-
kül is; — az a nézete, hogy mi-
helyt a reform törvényre emel-
kedik, nyugalom lesz és általa-
nos megkönnyebbülés következik.
Reámutat e tekintetben az egy-
házpolitikai reformok hatására,
amiket mily nagy izgalom, mennyi
szenvedelmes agítálás előzött
meg! És ki beszél ma komolyan
a revizióról? Ilyképp lesz a vá-
lasztójogi reformmal is. A háborgó
hullámok hamarosan el fognak
simulni.

A kormány — noha a mun-
kásság tényleg nagyban készül
és szervezkedik — nem fél az
általános sztrájktól. Az a nézete,
hogy az általános sztrájk nehe-
zebb teheti és még jobban meg-
drágíthatja a polgárság életét,
zürzavart támaszthat, de országos
baj, amelyet az egész ország
megsínylene, s amelyekkel az
egész nemzet akarátát a maga
igájába hajthatná, nem okozhat.

Hogy az események melyik
álláspontnak adnak igazat, azt
talán már a legközelebbi jövő
meg fogja mutatni.

A VÁROS parlamentjéből.

Ujságot szerkeszt a város!
Szóvihar a polgármesteri
javaslat fölött.

— febr. 15.

A város képviselőtestülete csütör-
tökön délután tartotta rendes közgyű-
lését és bár a hatalmas tárgysorozat-
nak több érdekes pontja volt, a tagok
csak csekély számban, mintegy 25—
30-an jelentek meg. Azoknak azon-
ban, akik megjelentek részük lehetett
abban az izgalmas, heves szóharcban,
amely a polgármester egy indítványa
fölött mgindult s amellyel igazán
kár volt az egyéb, fontosabb dolgok
tárgyalására szánt időt elpazarolni.

A polgármester indítványa, mely-
ről lapunk más helyén is szólunk,
röviden ez volt: Indítson a város egy
kéthetenként megjelenő olyan „hiva-
tals” lapot, melyet egy, a képviselő-
testület és a tanács tagjaiból alakult

„szerkesztőbizottság” fog kiadni a
polgármester ellenőrzése alatt s a
melybe a szerkesztőbizottság tagjai
fognak a város közérdekű ügyeiről
tárgyilagos cikkeket írni. A lapot a
képviselőtestület tagjai ingyen kapják,
fenntartási költségeit pedig részint a
város eddig is fizetett hirdetményei,
részint a polgármester évi jelentésé-
nek mellőzéséből, illetve a „Hivatalos
Közlönyben” való közléséből megta-
karított összegből, valamint az irodai
szerek és nyomtatványok alapjának
főlölségéből fogják fedezni, nem is
említve a befolyandó előfizetési díjakat.

Amennyire főlölséges és céltalan
maga az idea, annyira érthetetlen az,
hogy — még a legoptimisztikusabban
nézve is — miből akarják hát a lap
fenntartását fedezni, hogy az, a pol-
gármester szavai szerint, egyáltalán
semmiféle anyagi megterheléssel se
járjon a városra nézve? A költség-
vetés szerint a lap előállítási ára szá-
monként 40 korona lesz, ez 26-szor
véve 1040 korona; erre az 1040 korona
fedezetül szánták a város évente
eddig is fizetett hirdetési díjait: 300
koronát, (ami azonban a valóságban
ennek csak a fele) azután a polgár-
mester évi jelentésének nyomtatási
árát: 200 koronát. Ez összesen 500
korona lenne, fedezetlenül marad tehát
540 korona s ezt az irodai szerek és
nyomtatványok alapjának főlölségéből
fedeznék. Nem tudjuk, van-e ennek
az alapnak főlölsége, vagy nincs, de
ha van is, és azt más céllra fordítják,
ezzel — azt hisszük — máris anyagi
megterhelést rónak a városra.

Ez a lap anyagi oldala: a cél —
mint azt egy tag kifejtette, — az, hogy
a város közönsége tárgyilagos értesi-
tést szerezhesen a közérdekű ügyek-
ről, melyeket eddig a helyi sajtóor-
ganumok tájékoztatlanul, elferdítve
s pártpolitikai szempontokból ismer-
tettek. Nem érezzük találva magunkat
e felszólalás által, hisz olvasókö-
zönségünk legjobban tudhatja, hogy
tudósításaink mindenkor a legtárgyil-
agosabbak és a valóságnak megfelel-
őek ha pedig egyes dolgokról véle-
ményünket írjuk meg, azt tenni min-
den bizonnyal jogunk is van.

A hivatalos lap körüli vita fog-
lalta le különben legtöbb idejét a
közgyűlésnek, melyről részletes tu-
dósításunk a következő:

Csütörtökön három óra tájban,
mintegy 25—30 tag jelenlétében nyi-
totta meg Farkas Andor polgármes-
ter a képviselőtestület közgyűlését,
melynek 49 pontot tartalmazó tárgy-
sorozatából elsőnek a polgármester
jelentését hallgatták meg és fogadták
el, mely jelentés néhány fontosabb,
de még végre nem hajtott képv. test.
határozatról szólt. Néhány hozzá-
szólás után megengedték a vám- és
helypénzszedési jog bérlőinek, hogy
1622 korona tavalyi bérhátralékukat
április 1-től kezdve három havi egyenlő
részletben törleszthessék, de kötelez-
ték, hogy a januári 100 kor. hátrá-
lékot, valamint a februárra eső rész-
letet március 1-ig kifizessék. Felol-
vasták és tudomásul vették az 1913.
évi legtöbb adót fizetők névjegyzékét
összeállító küldöttség jelentését.

Ezek után következett a polgár-
mester fent ismertett javaslatának
a felolvasása, melyhez elsőnek Schil-
ler Kálmán jelentkezett szólásra, ki
kifejtette, hogy nem tartja időszerű-
nek a dolgot, részben, mivel nem lát

elég fedezetet a lap fentartására, másrészt pedig mivel fölösleges, hogy a helybeli 3-4 lapon kívül, melyek az eseményeket amúgy is objektíven ismertetik, még a város is adjon ki egy lapot. Dr. Nagy Artur a lap megindítását helyesnek és üdvösnek tartja annál is inkább, mert a helyi sajtó-organumok az egyes közérdekű dolgokat nemcsak hogy tájékoztatlanul, hanem még pártpolitikai szempontokból is elferdítve, helytelenül hozzák a közönség tudomására. A lap anyagi fennállását biztosítottak látja az ismertetett jövedelmekkel.

Dr. Lichtenstein Jenő egyáltalában nem tartja időszerűnek a dolgot és indítványozza, hogy végleg vegyék le azt a napirendről. A polgármester megmagyarázza, hogy mik voltak az intenciói, mikor javaslatát megtette ezek közül különösen hangsúlyozza azt, hogy a képviselőtestületnek azok a tagjai akik elfoglaltságuk miatt a gyűléseken nem vehetnek részt mindig, az indítandó lapból pontosan és tárgyilagosan értesülni fognak a várost érdeklő eseményekről s így nem fognak azután a képv. testületben olyan tájékoztatlan felszólalások elhangzani, amilyenek eddig eléggé gyakran történtek. Kéri, hogy javaslatát fogadják el s javasolja, hogy a szerkesztőbizottság tagjaiul: dr. Chudovszky Mór, Domján Elek, Grünbaum Simon, dr. Haas Bertalan, Kérészy Gyula, dr. Kelner Győző és Márton Elek képv. test. tagokat küldjék ki.

A polgármester felvilágosító szavai és javaslata után újból megindult a szöveg pro és contra. A polgármester javaslata mellett felszólt Grünbaum Simon, Hericz Sándor, Domján Elek és dr. Csizy Béla. Ez utóbbi fölhozta, hogy az ipartestület is szükségesnek tartotta egy lap alapítását, annál nagyobb szüksége van arra egy oly testületnek, mint a város. Schiller Kálmán szerint egy „hivatalos” lapnak csak száraz, hivatalos hirdetések, közlemények szabad tartalmaznia, társadalmi cikkeket azonban nem. Indítványozza, hogy a kérdést vegyék le végképen a napirendről. A polgármester szavazásra bocsájtotta javaslatát, melyet 19-en elfogadtak. A látható kisebbség nem állott föl szavazásra.

Több kisebb ügy elintézése után ismét egy fontosabbnak látszó tárgy került napirendre: a hatósági huszék felállítására vonatkozó szabályrendelet tárgyalása, ami tulajdonképpen az a jelenléti, hogy a város eddig is tartott fenn egy bódét a napipiacon, melyben az állatorvos által közfogyasztásra alkalmatlannak talált húst árusították ki a szegényebb néposztály részére s amelyre vonatkozó szabályrendelet néhány pontját most a belügyminiszter rendelete alapján módosították.

Kisebbségi vita kerekedett a villanygyár amag ajánlata fölött, hogy a jelenlegi sötétebb lámpákat Wolfram égőkkel cserélt fel, ha a város ezért fizet 350 kor. felszerelési díjat egyszers mindenkorra s évi 900 koronát áramfogyasztási többlet címén. A villanygyár méltányos ajánlata ügyében úgy határoztak, hogy úgy a város, mint a villanygyár bizottságot küld ki, mely bizottság végre rendet csinál a közvilágítás ügyében esetleg teljesen új szerződés készítésével.

Ugyancsak nagyobb vita volt az ásvány, szikviz és pezsgővizre kivetendő adó tárgyában is. Hozzászóltak a dologhoz Alexander Vilmos, Ladányi Miklós, dr. Lichtenstein Jenő, Schiller Kálmán, Grünbaum Simon és Halász József s végre is elfogadták a javaslatot, amelynek értelmében a fentemlített vizekre félliterenként 2 fillér adót rónak, ami mintegy 5-6000 kor. hasznót hoz majd a városnak.

A jogügyi bizottság alelnöksége dr. Rosenthal halálával megüresedvén arra dr. Buza Barnát, az ő helyére pedig dr. Lichtenstein Jenőt választották meg.

A közgyűlést 6 órakor végződött.

AZ UJHELYI PÉNZPIAC.

Tíz bank számadatainak összehasonlító statisztikája. — A bankok nem fizettek rá a pénzváltásra. — Szaporodott a kamatjvedelem. — Az elhanyagolt jótékonyosság és kultúra. : : :

(Második és befejező közlemény.)

— febr. 15.

Előttünk fekszenek immár az összes ujhelyi pénzintézetek mérlegei s így most már hozzákezdhetünk az ujhelyi pénzügyi jelenségeinek részletes ismertetéséhez. Azokon az általános szempontokon kívül, melyeket első közleményünkben kiemeltünk, itt még csak azt akarjuk előrebocsátani, hogy iparkodni akarunk a bírálóban ugyanazt az elvet tartani az egyes bankokra nézve szem előtt, mint a mit a közmondás a halottakra ír elő: *nihil, nisi bene*, — semmit, ha jó nem. Mert valónak tartjuk egy bankkorifeusnak azt a bon-motját, hogy „nincs az a szép asszony, akinek egy elejtett rossz szó annyit ártson, mint egy pénzintézetnek.” Azért tehát kritikánkban mellőzni akarunk mindent, ami esetleg egyik-másik intézet ellen irányulhatna s csak a tárgyilagos ismertetést tekintjük feladatunknak.

Az ujhelyi pénzintézetek működését és jelenlegi állapotát az alábbi számok tüntetik fel:

1. Sátoraljaujhelyi Takarékpénztár. Alapítke 180,000 kor. Tartalékalapok 258,000 kor. Betétállomány 3,106,888 kor., kevesebb a tavalyinál 167,293 koronával. Kimutatott bruttó jövedelem 296,948, több a tavalyinál 49,475 koronával. Igazgatóság és tiszti fizetések mérlegben belül 18,570. Mérlegen kívüli fizetések, jutalmak, tiszteletdíjak 16,582. Összes üzleti kiadások 41,911. Tényleges tiszta haszon (jutalmak levonása után) 39,500. Leírások 11,149. Bevett kamatok és jutalékok 274,181, több a tavalyinál 47,404 koronával. Jótékonycélokra 400. Osztalék (15%) 27,000. Visszleszámítás 647,145, több a tavalyinál 169,445 koronával.

2. Polgári Takarékpénztár. Alapítke 160,000. Tartalékalapok 253,680. Betétállomány 2,638,525, kevesebb a tavalyinál 585,660 koronával. Kimutatott bruttó jövedelem 287,895, több a tavalyinál 23,747 koronával. Igazgatóság és tiszti fizetések mérlegben belül 21,320. Mérlegen kívüli fizetések, jutalmak, tiszteletdíjak 14,350. Összes üzleti kiadások 40,993. Tényleges tiszta haszon (jutalmak levonása után) 48,031. Leírások alaptól 6000, leírások jövedelemből 12562. Bevett kamatok és jutalékok 265,949, több a tavalyinál 24,863 koronával. Jótékonycélokra 600. Osztalék (16 1/2%) 26,400. Visszleszámítás 512,412, több a tavalyinál 143,508 koronával.

3. Népbank mint Takarékpénztár. Alapítke 234,400. Tartalékalapok 188,200. Betétállomány 1,333,568, kevesebb a tavalyinál 10,462 koronával. Kimutatott bruttó jövedelem 194,590, több a tavalyinál 10,368 koronával. Igazgatóság és tiszti fizetések mérlegben belül 23,026. Mérlegen kívüli fizetések, jutalmak, tiszteletdíjak 5300. Összes üzleti kiadások 29,926. Tényleges tiszta haszon (jutalmak levonása után) 33,396. Leírások alaptól 51,000, leírások jövedelemből 10,000. Bevett kamatok és jutalékok 167,392, több a tavalyinál 8189 koronával. Jótékonycélokra 200. Osztalék (7 5/8%) 17,580. Visszleszámítás 693,325, kevesebb a tavalyinál 173,810 koronával.

4. Zempléni megyei Kereskedelmi Bank. Alapítke 160,000. Tartalékalapok 152,436. Betétállomány 1,684,017, kevesebb a tavalyinál 207,927 koronával. Kimutatott bruttó jövedelem 219,654, több a tavalyinál 45,315 koronával. Igazgatóság és tiszti fizetések mérlegben belül 17,949. Mérlegen kívüli fizetések, jutalmak, tiszteletdíjak 10,235. Összes üzleti kiadások 34,336. Tényleges tiszta haszon (ju-

talmak levonása után) 38,241. Leírások alaptól 5000, leírások jövedelemből 13,904. Bevett kamatok és jutalékok 207,218, több a tavalyinál 43,445 koronával. Jótékonycélokra 344. Osztalék (9 1/2%) 15,200. Visszleszámítás 565,200, több a tavalyinál 123,132 koronával.

5. Központi Takarékpénztár. Alapítke 200,000. Tartalékalapok 162,000. Betétállomány 1,846,709, kevesebb a tavalyinál 245,782 koronával. Kimutatott bruttó jövedelem 227,375, több a tavalyinál 38,182 koronával. Igazgatóság és tiszti fizetések mérlegben belül 17,283. Mérlegen kívüli fizetések, jutalmak, tiszteletdíjak 10,810. Összes üzleti kiadások 34,107. Tényleges tiszta haszon (jutalmak levonása után) 33,386. Leírások 13,828. Bevett kamatok és jutalékok 219,549, több a tavalyinál 42,535 koronával. Jótékonycélokra 260. Osztalék (10%) 20,000. Visszleszámítás 611,228, több a tavalyinál 284,482 koronával.

6. Megyei Általános Bank. Alapítke 200,000. Tartalékalapok 40,073. Betétállomány 1,293,514, kevesebb a tavalyinál 159,612 koronával. Kimutatott bruttó jövedelem 162,373, több a tavalyinál 13,182 koronával. Igazgatóság és tiszti fizetések mérlegben belül 21,284. Mérlegen kívüli fizetések, jutalmak, tiszteletdíjak 3550. Összes üzleti kiadások 28,095. Tényleges tiszta haszon (jutalmak levonása után) 17,100. Leírások alaptól 10692, leír. jöv. 6704. Bevett kamatok és jutalékok 161,792, több a tavalyinál 16,370 koronával. Jótékonycélokra 100. Osztalék (6 5/8%) 13,000. Visszleszámítás 336,386, kevesebb a tavalyinál 163,352 koronával.

7. Mezőgazdasági Bank. Alapítke 450,000. Tartalékalapok 26,000. Betétállomány 1,081,649, kevesebb a tavalyinál 215,652 koronával. Kimutatott bruttó jövedelem 175,152, több a tavalyinál 28,394 koronával. Igazgatóság és tiszti fizetések mérlegben belül 13,904. Mérlegen kívüli fizetések, jutalmak, tiszteletdíjak —. Összes üzleti kiadások 26,203. Tényleges tiszta haszon (jutalmak levonása után) 37000. Leírások 14,102. Bevett kamatok és jutalékok 173,773, több a tavalyinál 33,627 koronával. Jótékonycélokra —. Osztalék (6%) 27,000. Visszleszámítás 288,739, kevesebb a tavalyinál 184,162 koronával.

8. Hitelbank R. T.* Alapítke 700,000. Tartalékalapok 14,000. Betétállomány 365,451, kevesebb a tavalyinál 5681 koronával. Kimutatott bruttó jövedelem 145,642, több a tavalyinál 96,254 koronával. Igazgatóság és tiszti fizetések mérlegben belül 17,801. Mérlegen kívüli fizetések, jutalmak, tiszteletdíjak 6700. Összes üzleti kiadások 33,303. Tényleges tiszta haszon (jutalmak levonása után) 49,472. Leírások 2912. Bevett kamatok és jutalékok 145,279, több a tavalyinál 103,754 koronával. Jótékonycélokra 200. Osztalék (4 8/10%) 33,600. Visszleszámítás 314,238, kevesebb a tavalyinál 48,872 koronával.

9. Kölesönös Önszegélyző Hitel-szövetkezet. Alapítke 171,052. Tartalékalap 21,139. Betétállomány 779071, kevesebb a tavalyinál 10,770 koronával. Kimutatott bruttó jövedelem 107,713, több a tavalyinál 9655 koronával. Igazgatóság és tiszti fizetések mérlegben belül 20,884. Mérlegen kívüli fizetések, jutalmak, tiszteletdíjak —. Összes üzleti kiadások 26,703. Tényleges tiszta haszon (jutalmak levonása után) 11,877. Leírások. —

*3 Tavalyi éve csonka volt: innen a differenciák aránytalansága.

Bevett kamatok és jutalékok 100,794, több a tavalyinál 11,242 koronával. Jótékonycélokra. — Osztalék (6%) 9328. Visszleszámítás 265,690, kevesebb a tavalyinál 154,023 kor.-val.

10. Keresk., Iparosok és Gazdák Szövetk. Zárul 1912. márc. 1. Alapítke. — Tartalékalapok 2020. Betétállomány 231,797. Kimutatott bruttó jövedelem 5161. Igazgatóság és tiszti fizetések mérlegben belül 3960. Mérlegen kívüli fizetések, jutalmak, tiszteletdíjak 4620. Összes üzleti kiadások 12,243. Tényleges tiszta haszon (jutalmak levonása után) 14,545. Leírások 1194. Bevett kamatok és jutalékok 47,269. Visszleszámítás 289,914.

Összegezés. A sátoraljaujhelyi pénzintézet 2,455,452 kor. alaptőkével és 1,117,548 korona tartalékalappal 1,868,903 kor. bruttó hasznót produkált, mely összegből a részvényeseknek 189,108 kor. osztalék jutott. Az igazgatóságok, tiszti fizetések és egyéb üzleti költségek 307 820 kor.-t emésztettek fel. A bankok 331,429 koronával többet vettek be kamatokban, mint az előző évben. Adóban fizetett a 10 intézet 151,559 koronát.

(A kommentárok.)

Az a hatalmas számsor, — amelyet a fentiekben összeállítottunk, kivéve a betétállományt, csak fejlődést, gyarapodást, emelkedést tüntet fel. A válságos, nehéz idők semmi másban nem hagytak nyomot, mint az előző éveknél sokkal magasabb kamattételekben, vagyis csak az adóssok zsebe érezte meg a pénzkrisist, az intézetek fejlődése azonban nem.

Örömmel láthatjuk, hogy bár a betétállomány mindenütt csökkent, de más városokhoz képest a betétek kivételével nálunk nem öltött nagyobb méretet s egyáltalában nem volt veszedelmes. Az összes tíz ujhelyi pénzintézetnél csupán 11 2/10%-kal csökkentek a betétek a múlt évihez képest. Ez a körülmény közönségünknek fejlett intelligenciára vall. Jól tudja ez a közönség, hogy még háború esetén is a pénz sehol sincs jobb helyen, mint a bankokban azt a csekély apadást, mely a betéteknél meg is mutatkozik, nem is annyira a háborútól való félelem, mint inkább a pénzdrágaság rovására írjuk. A pénzes emberek egyrésze ugyanis az ilyen pénzdrága világban igyekszik tőkét minél jobban kihasználni s magánembernél nagyobb kamattal helyezi el készpénzét. Innen volt legfőképpen a betétállomány csökkenése, de ha tekintetbe vesszük, hogy az intézetek által igénybe vett visszleszámítások számba sem vehető összeggel, alig 3652 koronával kevesebbedett, akkor mondhatjuk, hogy az intézetek tisztán csak ezzel a 11 2/10%-kal kevesebbet hiteleztek ki, mint az előző évben.

A tíz pénzintézet az elmúlt év végén kihitelezett alaptőkékben, tartalékokban, betétekben és visszleszámításokban összesen 22,463,466 koronát, mely összeg után 1,763,196 koronát vett be kamatokban, vagyis 331,429 koronával többet, mint az előző évben.

Kifogásaink között az első az, hogy a mérlegek és zárszámadások készítésénél több egyöntetűséget tartanánk célszerűnek a bankoknál. — Látjuk továbbá, hogy egyes intézetek előre bevett kamatok címén csak nagyon csekély összeget, vagy éppen semmit sem tüntetnek fel a mérlegnek teher oldalán. Ez határozottan helytelen. Egy 3-4 milliós váltó állománynál az év végén tekintélyes összegű kamattal van már a jövő évre megfizetve. Ez az összeg már nem eshetik a múlt esztendő javára és így nem is tüntethető és nem könyvelhető ennek hasznaként.

Az összes intézeteknél helyesleg konstatálhatjuk, hogy nem a jelennek dolgoznak, nem üznek osztalék politikát, hanem törődnek a jövővel. A sokkal magasabb kamattételek ellenére nagyobb osztalékot a

tavalyinál pedig a koronával ronával

Bank inkább le 159,046 k melyet in a jövede leirtak. nagyobb lyamok c intézetek Pénzünté nak" ér okozták. részét ke dítani, ar vet kedv

(Az egye

Az emelendő szárien: Ez intéz év végé nem sze 647,145 visszlesz igen jól ségessé a az alaptó pénzekor emelnün melyek a közön Dókus-b kívül m mellett

Ige ponti v visszles emelke iránti b hogy a volt üg s ez ál is prod

Né bank" leírások tétet u kitünik sán do legelés fordító is elég kezik

(Amít

A helyi nagyo tegek tartoz összeg szeser és ku nek e ban r Nem gyékl méltó hogy váló mivel iskola szám gárm körr iskola mara volna gyed tékon vissz közö

jegyé ban tüzpr ságo hivat hiteli kamá jük,

A bato és any hajl a f

tavalyinál csupán 2 intézet ad és pedig a Polgári Takarékpénztár 3 koronával, Kereskedelmi Bank 1 koronával többet 1—1 szelvény után.

Bankjaink nagyobb jövedelmüket inkább leírásokra fordítják. Összesen 159,046 koronát tesz ki az az összeg, melyet intézeteink ez évben részint a jövedelemből, részint alapjaikból leírtak. Ezeket a leírásokat azonban nagyobb részben az értékpapír-árfolyamok csökkenése, továbbá a pénzüintézetek birtokában volt „Magyar Pénzüintézetek Központi Hitelbankjának” értéktelenné vált részvényei okozták. A leírásoknak csak kisebb részét kellett rossz követelésekre fordítani, ami az újhelyi piac bonítására vet kedvező fényt.

(Az egyes bankok.)

Az egyes intézetekre rátérve, kiemelendő a Takarékpénztár, — népszerűen: Dókus-bank, — fejlődése. Ez intézet mérlegében még az 1910. év végén semmi visszszámítás nem szerepelt, ez idén pedig már 647,145 koronát tesz ki igénybeveti visszszámítására. A varannói fiók igen jól bevált s ez tette főleg szükségessé az idegen pénzek bevonását az alapítke felemelése által befolyt pénzekben kívül is. Ki kell továbbá emelnünk, hogy ama bankok között, melyek a helyzetet nem aknálták ki a közönség ellen, első helyen állott a Dókus-bank, mely egész éven át rendkívül méltányosan és olcsó kamattal mellett elégitette ki üzletfeleit.

Igen szép fejlődést mutat a Központi Takarékpénztár is, melynek visszszámítása majdnem kétszeres emelkedést mutat, jelül az intézet iránti bizalomnak. Ez tette lehetővé, hogy az intézet egész éven át képes volt ügyfelei pénzigényeit kielégíteni s ez által tetemes jövedelemtöbbletet is produkált.

Némi magyarázat kell a „Nép-bank” által eszközölt feltűnően nagy leírásokhoz. (61 ezer korona.) Az intézet új vezetősége, mint a mérlegből kitűnik, kölcsönállományának realitását dolgozik. Gondos és óvatos mérlegelés után aránylag nagy összeget fordított leírásokra, de még ezek után is elég nagy tartalékalappal rendelkezik (188,200 korona.)

(Amit elhanyagolnak a bankok.)

A legelhanyagoltabb tétel, az újhelyi bankok mostoha-gyermeke, mely nagyon szerényen huzódik meg a mérlegekben, a jótékonyági rovat. (Ebbe tartoznak a kulturális célokra adott összegek is.) A tíz pénzüintézet összesen 2104 koronát fordított jótékony és kulturális célokra, vagyis a *jövedelemnek alig egy ezredrészét*. Ez valóban nem vet jó világot intézeteinkre! Nem veszik tudomásul, hogy vármegyékben van egy minden támogatásra méltó „Közművelődési Egyesület”, hogy városunkban számos igazán kiváló jótékony egyesület működik, semmivel sem támogatják a kereskedelmi iskolát, mely pedig első sorban az ő számukra nevel fiatal erőket. A polgármesternek az intézetekhez küldött kórirata a nagy nehézségekkel küzdő iskola érdekében, — válasz nélkül maradt. Pedig igazán helyén való volna, ha a bevett egy és háromnegyed millió korona kamattól a jótékony és kultúra címén valamit visszatérítenének a város és vármegye közönségének.

Az 1913. év is a pénzdrágaság jegyében indult meg. Bankjaink azonban már a múlt évben kiállották a tűzpróbát s megmutatták, hogy válságos időkben is meg tudnak felelni hivatásuknak s képesek a közönség hiteligényeit aránylag elég normalis kamattal mellett kielégíteni. Reméljük, hogy a válságos időköt ezentul

sem fogják a maguk javára a közönség ellen tulságosan kiaknázni s ebben az esztendőben is megmaradnak a helyes mederben és az egészséges fejlődés útján.

Kritikus.

UJHELY rohamos fejlődése.

Rohamlépés a nagyvárosiasság felé.

Vége egy nagyszabású alkotás.

— febr. 15.

Ne essék többet zokszó Ujhely elmaradottságáról, stagnálásáról, apró és nagy mizériáinkról, amelyek miatt eddig annyiszor feljajdultunk. Most már minden másképp lesz. Meghatottságtól remegő lollal jelentjük, hogy megtörtént az első hatalmas lépés a rohamos fejlődés útján, mely most már, — semmi kétség, — Ujhelyt hamarosan a nagyvárosok előkelő sorába emeli; sőt megállapíthatjuk, hogy mindjárt az első lépéssel magunk mögött hagytuk ezeknek a vidéki nagy városoknak majdnem valamennyiét. Arad, Debreczen, Szeged stb., hogy ne is emlitsük a „kis” Miskolcot, vagy éppen Kassát, egytől-egyig csak tisztelettel nézhetnek fel a fejlődésnek ama magas fokára, melyet Ujhely város, mint ilyen, egy gyors ugrással meghódított.

Vajjon mi lehet ez a hatalmas alkotás, mellyel egyszerre ilyen előkelő pozícióra tettünk szert a vidéki városok versenyében? Szinte félünk csak egy kiméletlenül kitálatni a szenzációs alkotást; nehogy a váratlan nagy öröm megártson a gyanutlan olvasónak. Mert erre a főnyereményre igazán senkisésem volt elkészülve Ujhely polgárságából, mely pedig éppen elég rettenet várija, hogy a városházáról valami jóra való alkotás kikerüljön. Amely már-már lethargikus lemondással bele is nyugodott, hogy valaha is valami városias fejlődést lásson; hogy például a város másik felét is tisztességes járdával lássák el s ne kelljen esős időben úgy bukdácsolnunk az utcákon, mint valami elhagyott ingoványban; hogy a villanyvilágítás megjavuljon; hogy a hatósági mézarszék (— oh milyen szép álom —) megvalósuljon; hogy a napi piac hihetetlenül rossz elhelyezésén végre segítve legyen; hogy a csatornázáshoz annyi ígéretés után végre igazán hozzáfogjanak; hogy a kereskedelmi iskola már szinte nevetnivalóan siralmas helyzetén segítsenek; hogy . . . , de ki győzné felsorolni mindazt, amit vár és joggal és hiába vár a nagyközönség, ami helyett azonban most egy mindent potló és mindenért kiengesztelő kolosszális reformmal lepte meg a várost a képviselőtestület esütörtöki közgyűlése.

A képviselőtestület a polgármester indítványára, — most tessék jól megfogózkodni, — elhatározta, hogy egy havonként kétszer megjelenő városi hivatalos lapot ad ki. Ez a lap, — a határozat szerint, — nem-

csak a városi hirdetések, tehát árlejtések, pályázatok, közszemlére tételek stb. közzétételével fog foglalkozni, hanem pontos tájékoztatást is nyújt majd a közönségnek a város ügyeiről s célja többek között, hogy a városi képviselők ne menjenek tájékozatlannul a közgyűlésekre. Ez tehát nemcsak egy aféle hivatalos lap lesz, amilyen például a vármegyéé, hanem egy rendes időszaki ujság, mely más hírlapoktól kizárólag csak abban fog különbözni, hogy hivatalos bizottság és pedig részint a város tisztviselőiből, részint pedig képviselőtestületi tagokból álló „szerkesztőbizottság” fogja szerkeszteni, továbbá, hogy csupán városi ügyekkel fog foglalkozni.

Le a kalappal, nagyérdemű közönség, e fenomenális idea előtt! Már magával azzal, hogy a város hivatalos lap kiadását határozta el, megelőzte a vidék legnagyobb városait, ha pedig ez a lap tényleg ilyen formában valósulna meg, ahogyan elhatározták, hát azzal lefőznők Berlint, Párist, Londont és Csikágót is, mert ilyen esudát, mint ez a házi kezelésben szerkesztett városi lap, még sehol a világon semmi-féle város nem látott.

Nem akarunk e helyen komolyan foglalkozni a humoros ügygyel; komolyan legfeljebb azt sajnáljuk, hogy a határozatot a képviselőtestület több tagja megfélebbezi s így — tekintve, hogy a város felsőbb hatóságai bár jóízű mosolylyal, de kétségtelenül visszautasítják a csudálatos ötletet — annak megvalósulásában nem gyönyörködhetünk. Pedig a közmulatság szempontjából ez igazán nem volna megvetendő dolog.

Itt még csak annyit, hogy a zseniális ideáért az érdem oroszlánrészre kizárólag a polgármestert s a tanácsot illeti, a képviselőtestület abból keveset igényelhet magának. A csütörtöki közgyűlésen ugyanis kevesen voltak jelen s a javaslatra mindössze 19 szavazat esett: amiből a tanács tagjait leszámítva, alig 10—12 képviselő az, aki büszkén vállalhatja magát a korszakot alkotó határozat papájának. Viszont elhangzottak a javaslat ellen igen komoly felszólalások, így Schiller Kálmán és dr. Lichtenstein Jenő részéről, azonban a polgármester és a tanács nem volt hajlandó semmiféle aggálynak deferálni. Hiába, ők szívükön viselik Ujhely nagyvárosias fejlődését.

HIREK.

Az esküdtek előtt.

Három főbenjáró bűnügy.

Hétfőn, 17-én kezdődik, mint jelezte már az ez évi első esküdtszéki ciklus, mely ezuttal csak három ügyet tárgyalt; ámde ezeknek az ügyeknek mindegyike a legnagyobb érdeklődésre méltó.

Az első napon Szanyi István volt sajtóhidvégi kisbíró bűnpöre kerül tárgyalásra. Szanyi haragudott Pető Dániel községi jegyzőre, mert az gyakran megróttá őt hivatalának hanyag teljesítéséért. Az elvetemült ember borzasztó bosszút főzött ki a jegyző ellen. A múlt év okt. 29-én hajnali 4—5 óra tájban, amikor még a jegyző és családja aludt, rájuk gyújtotta a házat. Borzalmas szerencsétlenséget okozhatott volna, ha egy szomszéd még idejekorán észre nem veszi a tüzet, amikor még az alvó családot ki lehetett menteni. A ház azonban leégett. A gyújtogatót letartóztatták s hétfőn vonja felelősségre az esküdtszéki bíróság.

Kedden a szerenesi járásbírósg betörőjének és felgyújtójának, Bodnár Jánosnak ügye kerül az esküdtek elé. Ez az ember ki akarta rabolni a szerenesi járásbírósgot, behatolt a vezető járásbíró szobájába s a pénzeszekrénnyel fel akarta törni, mikor pedig ez nem sikerült, haragjában és hogy a betörés nyomait eltüntesse, felgyújtotta az épületet. Nagy kárt okozott, mert a járásbírósg irattára majdnem teljesen megsemmisült.

A legszenzációsabb a szerdai ügy, mely alkalommal a Komlócska község határában meggyilkolt Gótz Márton erdőőr halálával foglalkozik a bíróság. Annak idején a lapok sokat foglalkoztak ezzel a tragikus esettel. Az erdészt, kire a község népe szigora miatt haragudott, Raoskovszky János községi esordás és két társa agyonverték és hulláját elrejtették, úgy hogy arra csak hosszu keresés után akadt rá a csendőrség. A szörnyű tettnek tanuja nem volt; a tárgyalás fog világosságot vetni a félig-meddig még talányos eset rejtelmeire.

— Kiténtetés. Ófelsége Ferenczy Béla tábornoknak, nyugdíjaztatás alkalmából a katonai érdemkeresztet adományozta. Amennyire megérdemelt volt a kiténtetés, annyira osztatlan örömet kelt a tábornok ismerői és barátai körében, ki rövid újhelyi tartózkodása alatt máris általános tiszteletnek örvend. Ez időszerint ugyan gyengélkedése távol tartja őt a társadalmi életben való részvételtől, de reméljük, hogy rövidesen vissza nyeri egészségét.

— Esküvő. Dr. Davidovits Izor fővárosi orvos e hó 23-án esküszik örök hűséget Ligeti Idának, dr. Ligeti József zempléni vármegyei tb. főorvos, törvényhatósági bizottsági tag leányának.

— A Szabad Liceumban holnap d. u. 5 órakor Berényi Mátyás, főgm. tanár tart előadást vetített képekkel. Az előadás címe: *Vallásérköles és gazdaság*. A társadalom régi hő óhaja teljesedik ezen előadás folytán; a sok mindenféle tárgyon kívül a sociológiát is felvette programjába ez évben a Szabad Liceum. Ezen előadáson szóba kerülnek a nemzetgazdaság főbb tényezői, nemzetgazdasági rendszerek, a munka értéke, a tőke gazdasági jelentősége és hatalma, a gazdasági és vallásérkölesi elvek hatása a gazdasági szociális és kulturális életre; szóba kerülnek végül a főbb szociális reformtörvények is. Felhívjuk erre az érdekes és tanulságos előadásra az olvasó közönség szives figyelmét.

A jó munkát felesleges dicsérni!

bátorkodom felhívni a nagyközönség becses figyelmét évek óta fennálló és a legutányosabb árban öt napon belül lesz minden elvállalt munka eszközölve, minden rongáló és ruhafestő vállalatomra, hol is a legjutányosabb tisztítatnak és rugékony anyag mellőzésével. Ingek, gallérok, kézelők tükörfényesre tisztítatnak és rugékony hajlékonyságot kapnak, úgy hogy a nyakat kellemesen érinti. Midőn t. megbízóimat a fenti sorok szives figyelembe vételére felhívom, vagyok kiváló tisztelettel:

De mert jelenleg egy oly vegytisztító gyárral léptem összeköttetésbe, amely a jelenkor legjobb gépeivel van felszerelve, ennél fogva a nálam készült munka kivitele jóval felülmúlja a helyben működő hasonló tisztítókat. Ennek alapján

Kálosi M. gőzmosó és vegytisztító intézete
Molnár István-utca 2.

— Gyász. Mint részvétellel értesülünk, özv. tisztelői Kottán György-né, néhai Kottán György mérnök és nagyrozvágyi földbirtokos özvegye e hó 15-én rövid szenvedés után elhunyt. Halála nagy családot borított gyászba: közközházunk gondnoka, Kottán György édes anyját siratja benne. Temetése holnap, vasárnap délután 3 órakor lesz Nagyrozvágyon.

— Egy újhelyi sakkozó sikere a fővárosban. Az ezelőtt két évvel tartott újhelyi sakkversenyen tünt fel egy egészen fiatal újhelyi sakkozó, Nagy Géának tehetsége. Már akkor sokan voltak, akik Nagy Géa játékaiban a kvalitatív felismerést, akik kombinációinak mélységét átlátták és akik nagyon szép jövővel biztatták őt, amelynek első stációja elé most ime elérkezett; ugyanis felkerülve a fővárosba, ott elnyerte a budapesti sakk-szövetség háziversenyén 29 játékos közül a II. díjat. Játéka feltűnően kellett Budapestben is, az összes lapok foglalkoztak vele s leközlötték játékát. A Budapesti Hírlap méltatásában azt írta róla, hogy a legfiatalabb sakktehetség, akinek játéka nemzetközi viszonylatban is értékes erőt képvisel.

— Alakuló közgyűlés. A Sátoraljaujhelyi Atletikai Club football szakosztálya f. hó 16-án d. u. 4 órakor tartja alakuló ülését a Club kávéház külön helyiségében.

— Az ecetgyár égése. Pénteken este fél 10 óra tájban tűzilárma verte fel a város esendjét. A Molnár István utca 8. szám alatti Grosz Mór-féle ecet és szeszgyár tetőzete gyulladt ki eddig még ismeretlen okokból s a hatalmas szélviharban a tűz gyorsan terjedt, veszélyeztetve a közellevő házakat is. — A tűzoltóság azonnal a helyszínén termett és igazán emberfeletti munkát végzett, mikor az óriási szélben a 27 hl. szeszt magában foglaló déli oldali raktárt s a szomszédos lakóházat megmentette. A dermesztő hidegben valóságos jégpáncélba burkolt tűzoltók, élükön fáradhatatlan parancsnokukkal, Friss Heimannal különösen a szeszt tartalmazó raktárt igyekeztek megmenteni, ami sikerült is, míg a másik raktárban lévő nagymennyiségű szeszforgács és a gyár tetőzete teljesen elégett. A tűznél megjelent Schmidt Lajos rendőrkapitány intézkedett a rend fenntartásáról. A szomszéd házak lakói ijedten menekültek a tűz kitérősekor és ijedségük teljesen alapos volt, mert valóban nem értjük, hogy ebben a tűzfészekben miként tűrhették el eddig is a hatóságok a szeszgyárat. Reméljük azonban, hogy ez az eset intő példát fog statuálni a jövőre s nem fogják megengedni, hogy ily veszedelmes helyen robbanható anyagokat készítsenek. — A tűzet óriási munka árán ma délelőtt 11 órára tudták csak teljesen eloltani.

— Hibaigazítás. A gimnáziumi ünnepélyről szóló tudósításunkba tévesen került, hogy Pintér István II. oszt. tanuló szavalt; a kis szavalónak, aki oly nagy tetszést aratott, Pintér Viktor a neve s fia Pintér István árvaszéki elnöknek.

— A Solymosi staggione képiállítás. Hétfőn este zárul véglegesen a Solymosi-féle kiállítás. Azok, akik még nem tekintették meg ezen értékes gyűjteményt, avagy esetleg, akik még vásárolni szándékoznak, okosan teszik, ha felhasználják a rendelkezésre álló rövid két napot.

— Egy tokaji fiatal ember sikasztása. A múlt év október óta állt Budapestben a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank szolgálatában Roskovics János tokaji ifju. Az alig 18 éves jó-

megjelenésű fiatal ember a szolgálai teendőin kívül bizalmas jellegű feladatokat is teljesített. Így a bank központjából a fióküzletekbe ő szállította a váltópénzt és az értékpapírokat. Roskovics azonban havi negyven korona fizetésével hónapról-hónapra nyomon követte a munkáját. Hazulról, Tokajból sem kapott segílyt, Elhatározta, hogy öngyilkos lesz. A napokban levelet írt Tokajba, szegénysorsu öreg szüleinek, hogy megöli magát. Másnap a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank váltóüzletének pénztárosa átadta Roskovics Jánosnak a 75.249. számú betétkönyvet azzal az utasítással, hogy az elhelyezett 4300 koronából vegyen fel a betéti pénztárból 200 koronát. Roskovics eleget is tett az utasításnak, fél négykor már nála volt a 200 korona. A betétkönyv és a 200 korona birtokában azonban Roskovics nem ment vissza a bankba, hanem Iván Simon vaskereskedő üzletében revolvert és egy doboz töltényt vásárolt 28 korona 50 fillérért. Ongyilkossági szándékáról a sikkasztás után sem mondott le. Elhatározta, hogy szülővárosába, Tokajba utazik és ott főbe lövi magát. Az öt órai személyvonattal el is utazott Budapestről. Este negyedtíz órakor érkezett Roskovics Miskolcra és mivel az átszállásnál nem kapott közvetlen csatlakozást Tokaj felé, úgy határozott, hogy „utolsó éjszakáját“ Miskolcon tölti. Itt azonban a közben táviratilag értesített rendőrség letartóztatta s visszazárlította Budapestre.

— Visszajönnek-e a bolgár kertészek? Az ország több helyére az az értesítés érkezett Bolgáriából, hogy a bolgár kertészek nem térnek vissza Magyarországra s a szerződésileg több évre bérbévevett földekre nem tartanak igényt. A mostani háborúval elfoglalt területeken fognak gazdálkodni s miután igen sokan elestek az öldöklő harcban, Bolgáriának nagy szüksége van munkáskezre. Minden ép és egészséges munkaerőt leköt Bolgária s ha megannyian volnának is, valamennyiüknek jut bőséges foglalkozás otthon és az elfoglalt területeken. Amennyiben valóra válnék ez a hír, már most kellene gondoskodni arról, hogy a konyhakertészet nálunk paragon ne maradjon. Köztudomásu, hogy az ország legtöbb helyén a bolgár kertészek látták el a piacokat konyhakerti terményekkel. Ha ez a termelés elmarad, kétségtelen, hogy a drágaság ismét emelkedni fog. — Hiányát éreznék az újhelyi piacon is a városunk határában bérletekkel bíró bolgár kertészeknek, akik mindennap megjelentek nyár elejétől a tél elejéig az újhelyi piacon és rengeteg mennyiségben produkáltak a konyhakerti veteményeket s a piaci árak mérséklésére hatást gyakoroltak.

— Gazdasági szakelőadás Miskolcon. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a Borsodmegyei Gazdasági Egyesület közreműködésével f. évi február hó 22-én, szombaton Miskolcon, a vármegyeház nagy tanácstermében gazdasági előadásokat rendez. Az előadások a következő sorrendben történnek: D. e. 10-11 óráig a különféle szerkezetű szántógépek és ezeknek összehasonlítása. Előadó: ifj. Sporzon Pál gazdasági akadémiai tanár. D. e. 11-12-ig a dohány műtrágyázási kísérletekről s azok eredményeiről. Előadó: Liebhart Márton gazd. akadémiai segéd-tanár. Az előadások teljesen díjmentesek s azok meghallgatására úgy a gazdaközönség, mint az érdeklődők meghívotnak.

— Védekezés az árvíz ellen. Serenyi Béla gróf földművelésügyi mi-

niszter a vízáradás idejének közeledésére való tekintettel felhívta valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjét az árvízvédekezés sikerének biztosítására szükséges előintézkedések fogantatására. A földművelésügyi miniszter ez intézkedésével kapcsolatban most Lukács László miniszterelnök, mint belügyminiszter körrendeletben utasította a törvényhatóságok első tisztviselőit, hogy a metalan elkövetkező árvízveszedelemmel szemben az élet- és vagyonbiztonság megóvása érdekében a maguk hatáskörében a legszélesebbkörű elővigyázati intézkedéseket tegyék meg. Egyidejűleg a csendőrküldeti parancsnokságokat is utasította, hogy árvízveszedelem esetén a csendőrség alosztályai a közigazgatási hatóságok és ármentesítő társulatok működését különösen az élet- és vagyonbiztonság érdekében kellően támogassák s a hozzájuk intézendő megkereséseknek haladéktalanul és pontosan tegyenek eleget.

— Zucker Viktor ismert újhelyi hegedű- és zongoratanár ez uton hozza a közönség tudomására, hogy hosszabb távolléte után ismét elvállalja állandó tanításra régi tanítványait, valamint új tanítványokat is elfogad ugy-hegedű, mint zongoratanárra.

— Megszökött hazulról. A kassai rendőrség távirati megkeresése alapján a rendőrség letartóztatta Tóth Margit 15 éves, csinos kassai leányt, ki szüleitől megszököve Újhelyben kóborolt. A kalandvágyó fiatal leányt hazaszállították.

— Szabad párbajozni az önkénteseknek. A közös hadügyminisztérium most foglalkozott az egyéves önkéntesek lovagias ügyeivel. Azért volt ez az ügy napirenden a hadügyminisztériumban, mert az egyéves önkéntesek közt különböző felfogások kerekedtek felül. Sok önkéntes hivatkozva a hadügyminiszter rendeletére elutasított minden lovagias eljárást. A hadügyminisztérium most figyelemztetést tett közzé, hogy tekintettel az önkéntesek szociális helyzetére, azoknak a tényleges szolgálat idejében nem lehet megtiltani a lovagias eljárást. Belátásuk és tetszésük szerint tehát joguk van párbajozni.

— A „Hermes“ heti jelentése. Az a nagy üzletelenség, melyről előző heti jelentésünkben is említést tettünk, jellemezte a budapesti értéktőzsde e heti forgalmát is De nemcsak a budapesti tőzsdén, hanem a külföldi tőzsdék jelentései szerint mindenütt üzletelenség uralkodik és úgy a közönség, mint a tőzsdei körök várakozó álláspontot foglalnak el. A balkáni háboru eseményei ugyanis arra a feltevésre szolgáltattak okot, hogy a háboru mégis hosszabb tartamu lesz, mint eleinte hitték, mert a törökök sikeres ellenállása a gyors befejezést nem teszi valószínűvé. Míg eképen egyrészt ezek az események tartózkodásra készítetnek, másrészt a pénzpiac helyzetéről sem kedvezőek a jelentések az utóbbi időben. Különösen a berlini piacon volt az utóbbi napokban nagyobb feszültség észlelhető, mely természetszerűleg nálunk is érezteti hatását és az amugy is korlátolt tőzsdei forgalomra még inkább bénítólag hatott.

— A Zoltán-féle csukamájolaj ugy minőség, mint hatás tekintetében felülmúlhatatlan. Sokkal jobb, mint az emulsió, ize, szaga nincsen, könnyen emészthető, gyermekek, valamint felnőttek szívesen veszik. Üvege 2 korona a gyógyszerárakban. Egyedüli készítő Zoltán Béla gyógyszerész, Budapest, Szabadság tér.

— Erős, egészséges gyermeket nevelni minden anya egyedüli célja s ezt eléri, ha gyermekét a serdülő korig csukamájolajjal táplálja. E célra legjobb a Zoltán-féle csukamájolaj, melynek tápereje igen nagy s mivel mi sem emészthető oly könnyen, mint ez s kellemetlen szaga, ize nincsen, azért ez fölébe helyezendő minden másnak. Üvege 2 korona Zoltán Béla gyógyszerésznél, Budapestben s a gyógyszerárakban.

Szemgyógyintézet van Miskolcon.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Közgyűlési naptár.
A Sátoraljaujhelyi Kölesönös Önszolgálati Hitelszövetkezet: Febr. 16. d. e. 11 órakor.
Sztropkói Takarékpénztár: Febr. 16. d. u. 3 órakor.
Közgazdasági Bank Részvénytársaság Sárospatak: Febr. 16. d. u. 2 órakor.
Sárospataki Takarékpénztár: Február 23. d. u. 3 órakor.
Sárospataki Hitelbank Részvénytársaság: Febr. 23. d. u. fél 2 órakor.
Tolcsvai Takarékpénztár: Márc. 5. d. e. 9 órakor.

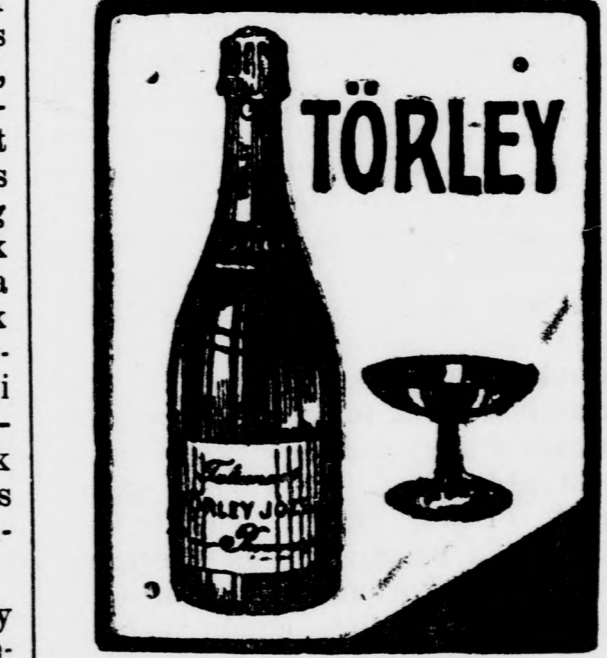
NYILT TÉR. *)

Tekintetes Szerkesztőség!
A „Zemplén“ f. hó 12-iki számában Mandel Dezső valótlanul mondja, hogy az általa hirdetett részvényeladási ügyben Markovics Árpád és Dr. Rosenbaum Jenő urakkal tárgyalt volna.

Miután az ügyről én is közvetlen tudomással bírok, ennél fogva igazolom, hogy Mandel Dezső folyó évi január hó 31-én igenis tárgyalt a nevezett urakkal ezen ügyben. Ezen tárgyalásnál én is jelen voltam és én is részt vettem abban.

Majd ugyan ezen napon fél órával később fent nevezettek és Swarcz József ur társaságában utolag megjelentem Mandel Dezsőnél az általa eladásra hirdetett részvények átvétele céljából, a mikor is Mandel Dezső kijelentette, hogy ez ügyben csupán velem, társaimmal pedig nem hajlandó tárgyalni. A tényállás ez, ha Mandel Dezső ezt másként adná elő, úgy az nem felel meg a valóságnak.

Kelt Bacskó, 1913. febr. hó 14.
Tisztelettel:
Malóher Béla.

*) Az e rovat alatt közöltékért a beküldő vállal felelősséget. Szerk.
Felelős szerkesztő: Dr. Adriányi Béla.
Helyettes szerkesztő: Teleky Sándor.
Laptulajdonos: Éhler Gyula.

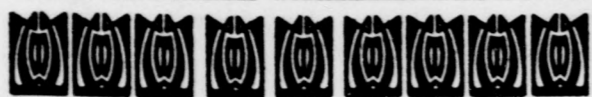
TUBERIN
ÖRKENY

Siessen addig, míg nem késő egészségét visszazerezni!

Egy jelentéktelennek látszó meghűlés az összes légzőszervek legkülönfélébb megbetegedését vonhatja maga után. Igyekezünk idejekorán elejét venni a bajnak, mert a könnyelmű elhanyagolás sokszor végzetessé válhatik. A megbűlésből eredő köhögés, rekedtség, meghűlés, nehézlégzés és a légzőszervek harutos megbetegedéseinek kitűnően bevált az orvosi előkelőség **TUBERIN**. Mindentudt kapható. Egy üveg ára 2 korona 50 fillér egy nagy üveg ára 5 korona. Postán legkevesebb 3 üveg rendelhető meg utánvétellel az egyedüli főraktárból.

Diana-gyógyszerár, Budapest, Károly-körút 5. szám

HIRDETÉSEK.

Ajándékoknak

legalkalmasabb illatszerek (parfümök) eredeti üvegekben és üveg tokokban

1 koronától 18 koronáig, kimérve grammonkint 6 fillértől 10 fillérig.

A legdivatosabb centifolia rózsaparfüm

üvegenként 5, 6, 9 és 14 kor.-ig, kimérve grammonként

10—15 fillérig kaphatók a

Szt.-Antal gyógyszertárban

Sátoraljaujhely, Széchenyi-tér.

A kirakatokban ki-függesztett **OLLA** tábláskák az Olla lerakatot jelzik. Kedvelt minőségek: 1203. sz. tucatja 6 kor. 1204. sz. superfinom tucatja 8 kor. Az „OLLA” több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak van ajánlva. 501/k. — Kapható: Éhert Gyula és Widder Gyula gyógyszertárakban s Hrabéczy Kálmán dro-gériájában Sátoraljaujhely.

Makulatura papírok

olcsó áron kaphatók

kiadóhivatalunkban

BRÁDY-féle Gyomor-cseppek

szelött Máriacelli cseppek több mint 30 esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlen minden háztartásban. E cseppeknek utólérhetetlen jó hatása van emésztési zavaroknál, azután páratlan gyomorégés, székrekedés, fej- és gyomorgörcsök, émelygés, szédülés, álmatlanság, kólika, vérszegénység, sápkór stb. ellen.

Kapható minden gyógyszer-tárban. Egy nagy üveg 1 kor. 60 fillér, kis üveg 90 fillér, 6 üveg 5 korona 40 fillér, 3 nagy üveg 4 korona 80 fillér be-küldése után küld franko.

Brády K. gyógyszertár
a „Magy. Királyhoz” BÉCS
I., Fleischmarkt 2., Depot 5.

Ügyeljünk a védjegyre, amely a Máriacelli Szűz Máriát ábrázolja, a vörösszínű csomagolásra s az aláírásra, amely az oldalt levő kép másolata és utasításunk vissza minden utánzatot.

MEGHIVÓ.

A Tolcsvai Takarékpénztár

folyó évi márczius hó 5-én d. e. 9 órakor

tartja meg saját helyiségében

XLIII. évi

rendes közgyűlését

melyre a tisztelt részvényeseket tisztelettel meghívja Tolcsva, 1913. évi február hó 12-én

az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyv hitelesítők megválasztása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, az évi zárszámadás és a tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslat előterjesztése s ennek alapján a felmentvény megadása.
3. Elhalálozás folytán megüresedett 2 igazgatósági tag 2 évre leendő megválasztása.
4. Három felügyelő-bizottsági tag] és egy póttagnak megválasztása.
5. Az alapszabályok 36. §-ának módosítása.

Figyelmeztetnek a t. részvényesek, hogy a közgyűlésen szava-zati jogaikat csakis azon esetben érvényesíthetik, ha az alapsza-bályok 17. §-a értelmében, a közgyűlést megelőzőleg, részvényeiket az igazgatóságnál letéteményezik.

Bérbe adó lakás.

Sátoraljaujhelyben egy 5 szoba és megfelelő mellékhelyiségekből, kert- és parkból álló uri lakás 1913. évi május hó 1-től bérbe adó. — Ugyanott 6 sze-kér elsőrendű sarju is eladó. — Cim a kiadóhivatalban tudható meg.

Wilhelm Henrik utóda

Nagy butorraktár. **BLUM GÉZA** Szőnyeg és függöny áruház.

SÁTORALJAUJHELY.

Teljes lakberendezések: ebédlő-, háló-, uri- és szalon-szobáknak dió-, tölgy-, bükk-, mahagoni- és palisander fából készült butorokból.

Vas- és rézbutor.

MŰVÉSZIES KIVITELŰ KERETES KÉPEK.

heti részletfizetésre.

GYERMEKKOCSIK

legújabb és legfinomabb kivitelben.

Torontáli, Szmlina, Tilim és hollandi szőnyegek

nagy raktára.

Csomózott szőnyegek készítését bármely színben és méretben elvállalok.

FÜGGÖNYÖK, ÁGYTERITŐK

nagy választékban.

Applikált store, bonne-femme, vittáge

Dupla ágyterítők.

Asztalos és kárpitos műhelyemben bármily e szakba vágó munka készül.

Rajzok, tervek és költségvetéssel szívesen szolgálok.

Téglagyárak

számára alkalmas száraz kotrógép jutányosan eladó.

Kérdezősködések **Blockner** I. hirdetési irodájába, Budapest, IV., Semmelweis-u. 4. „Téglagyár 1000” jelige alatt kéretnek.

PFEIFFER SÁNDOR

épitész-épitőmester

Sátoraljaujhely.

Iroda és telep: Arpád-utca 19. szám. Saját ház.

Elvállal: mindenemű épületek tervezését és felépítését, építkezések művezetését és le-számolását, **tűzbiztos** gipsz és vasbeton menyezetek készítését, minden néven nevezendő **vasbeton szerkezetek stati-kai számítását és azok ki-vitelét;** cement, granittó-terazzó, keramit, aszfalt, aszfalt, stb. burkolatok készítését.

Állandó raktár: román és portland cement, homlokzat kő-por, gipsz, aszfalt, szigetelő-lemez és kátrány termékekben.

Millió

euber használja

Köhögés

rekedtség, elnyálkáso-dás, hurut, közhvény és számarköhögés ellen,

a Kaiser-féle Mell-Caramellát

a „Három Fenyő” véd-jegygyel.

6100 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosok és privát egyénektől tanúsítja a biz-tos eredményt.

Egy csomag ára 20 és 40 f. Egy doboz 60 fillér.

Kapható: Éhert Gyula és Widder Gyula gyó-gyszertárakban s Hrabéczy Kálmán drogeriájában, Sátoraljaujhely.

Motoros mozdony

elsőrendű gyártmány, me-zőgazdasági és mindenféle ipari célokra

jutányos áron eladó.

Kérdezősködések **Mosse Rudolf** hirdetési irodájába Budapest „M. 2000” jelige alatt kéretnek.

Grand HOTEL ESPLANADE Nagy BUDAPEST, SZÁLLODA III., ZSIGMOND-UTCA 38-40. Telefon 130-35.

a Szent-Lukács- és Császár-gyógyfürdőkkel szemben. (Rózsadomb parkos tövében.)

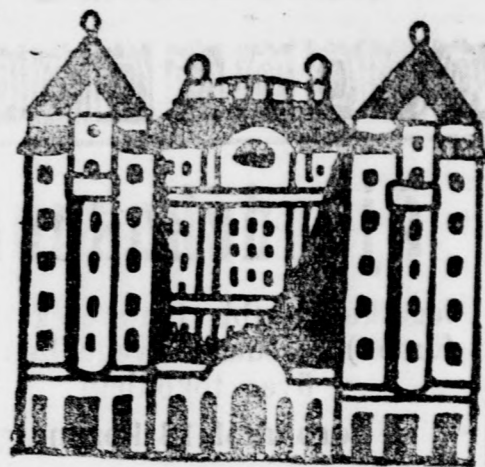
A modern technika legújabb vívmányainak alkalmazásával teljesen újonnan épült hat emeletes szálloda pazar fényvel berendezett **250 szobával** Rézbutor, központi légfűtés, minden szobában hideg-, melegvíz, villanyvilágítás, Lifték, külön olvasó, társalgó, író-szobák stb.

Elsőrangú étterem és kávéház.

Penziórendszer is. Kereskedelmi utazók és fürdőzőknek igen alkalmas. A vonatokhoz saját autojáratok.

Villamos közlekedés minden irányban. — Mérsékelt polgári árak. Uri és női fodrász a házban.

Szíves pártfogást kér **PALLAI MIKSA**, igazgató-tulajdonos.

UNGHVÁRY JÓZSEF

SZŐLŐTELEPEN ÉS GYÜMÖLCSFA-ISKOLÁJÁBAN

CZEGLÉD (PESTMEGYE)

Nagyobb mennyiségű

nemes gyümölcsfa-
csemete, boggyógyümölcsűek,
vadoncok, kerítősövények,
szirma és gyökerező szőlővesszők
stb. Kaphatók.

Tessék kimerítő árjegyzéket kérni!

Nagy butor-, szőnyeg- és függöny-raktár.

WINDT JAKAB és LAJOS

BUTORKERESKEDÉSE ÉS ZONGORATERME
Sátoraljaújhely. Kazinczy-utca 3. szám.

Nagy raktár: háló-, ebédlő- és szalon szobákból, tölgy, kőris, dió, bükk, mahagoni és palisander fából készült lényezett faművegekben.

Egyedüli elárúsítója a „Slavonia” keményfa butorgyár készítményeinek. Vas- és rézbutor legjobb kivitelben.

KÉPEK, GYERMEKKOCSIK FÜGGÖNYÖK, ÁGYTERITŐK, SZŐNYEGEK.

Mindennemű szőnyegek készítését bármely színben és nagyságban olcsón elvállalom.

Saját műhelyünkben minden e szakba vágó munkák gyorsan és pontosan készíttetnek rajz és méret szerint is.

Vevő kívánságára egy helyben mint vidéken bármikor is díjtalanul szívesen megjelenek.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölünk.

Allandóan raktáron tartunk:

Három rétu lószőr madraczot, egy ágyba való 50 korona.
„ „ affrik „ „ „ 15 „

Elsőrendű zongorák gyári raktára.

Egy használt fordítható tekeasztal jó állapotban jutányos áron eladó.

Legolcsóbb butorbevásárlási forrás.

Kívánatra kedvező fizetési módokat nyújtok.

Elsőrendű butorok gyártmányai.

Pályázati hirdetés.

Gróf Hadik-Barkóczy hitbizományi uradalomban betöltendő **két erdőőri állás.**

Az erdőőri állás évi illetményei: 500 korona készpénz fizetés, hat 20 koronás ötödéves korpótlék, természetbeni lakás, 32 ürm.³ tűzifa házhoz szállítva, 2 magyar hold földilletmény, 3 darab szarvasmarhának legelő és széna, mely utóbbit az erdőőr maga termelteti s csak a kaszálandó területet adja az uradalom; jutalék, lődij és szolgálati ruhahasználat.

Pályázók felhivatnak, hogy fényképpel és orvosi bizonyítvánnyal felszerelt, sajátkezüleg irt folyamodványokat a hitb. uradalmi erdőmesteri hivatalhoz Varannón (Zemplén megye) legkésőbb folyó évi március hó 15-ig nyújtsák be.

A pályázóktól megkivántatik, hogy az erdőtvényben előirt minősítéssel birjanak és a hivatalos magyar nyelven kívül a tót nyelvet is birják.

Varannó, 1913. évi február hó 11.

Hitb. uradalmi erdőmesteri hivatal.

Szőlőoltványok, szőlővesszők!

Magyarországon egyik legmegbízhatóbb szőlőtelep a **Molnár József szőlőtelepe Ertarcsán (Bihar m.)** hol mindenféle borfajok a legkorábban érő csemegétől a legkésőbbben érőkig: **Ecquisit lugas** és más **különlegességek**, valamint **gyökerezített európai szőlővesszők** a legjutányosabb árakban kaphatók.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Czím: **Molnár József szőlőtelepe Ertarcsán, (Bihar megye.)**

Sürgönczim ugyanaz.

Információk. Inkassók. Kétes követelések megváltása. Tranzakciók. Fizetésektelen czegek szanalása. Egyezségek finanszírozása. Moratoriumok kieszközlése és megállapodások létesítése a hitelezők meglátogatása kapcsán

Lloyd Hitelvédő Egyesület

Budapest, Andrássy-ut 24.

Telefon: 177-45, 42-43, 119-11.

Sürgönczim: Lloydibus.

Közbenjárók díjaztatnak.

Szőlőbirtokosok különös figyelmébe!

Ha Forhinnal permetez, Rézkénporral poroz és Bagollai öli a szőlőmolyt:

FORHIN a sokszorta megjavított bordói keverék és számtalan köszönő- és elismerő-levél tanúsága szerint mindent a legnagyobb meglepetéssel használják. A FORHIN-nak nincs üledéke, vízbe dova azonnal oldódik és **biztosan pusztítja a peronosporát**; egy kész anyag, főalkatrésze rézgálic, tapadóképesége oly nagy, hogy bármely harminál permetezhet vele; használata óriási **munka- és pénzmegetakarítást** jelent, mert az anyag teljesen kész!

használnak saját érdekében **Californiai lét**, a gyümölcsrovarok elleni védekezésre **rovarenyvet** minden kártékony rovar lekötésére, **rovarfogó övet** az összes kártékony rovarok elfogására. **Laurinát** a rovarok elleni védekezésre, **Iohneumint** a zsege virágok permetezésére, **Nicotin Quassiakivonatot** falkolák permetezésére, **Topomort** mezei egerek pusztítására. **Pampilt** rovarok és darazsak elfogására. Tessék mindezen czikkekről **kimerítő leírást és használati utasítást** kérni, melyet **ingyen** és bérmentve küld az összes érdeklődőknek a

FORHIN szőlőpermetezési anyaggyár Budapest, VI, Váci-ut 93/v, valamint képviselője: **Führer Miksa és Fia Olaszliszka.**

Árverési hirdetés.

A Népbank Részvénytársaság fiókja Poprádon, poprádi bej. czég ezennel közhírré teszi, hogy a nála kézi zálogul elhelyezett, egyenkint 100 korona névértékű, 20 darab **Sztropkói Takarékpénztári részvénytársasági részvény** folyó évi február hó 20-án délelőtt 10 órakor, a Népbank hivatalos helyiségében Poprádon, nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett eladatnak.

Poprád, 1913. február 12-én.

Népbank Részvénytársaság fiókja Poprádon.